

פסק דין בבית-המשפט המחוזי בחיפה בעניין בית חוסן בע"מ

חברת בית חוסן, הינה בעלת נכס מקרקעין המשמש כבית אבות, והינה "איגוד מקרקעין". בשנת 2013 רכשה החברה את מניותיה של אחת מבעלות המניות בחברה, על רקע חילוקי דעות בין בעלי המניות בחברה. פקיד השומה סבר, כי רכישה עצמית זו מהווה אירוע מס של דיבידנד רעיוני בידי בעלי המניות הנותרים, ומכאן הערעור.

בהתאם לניתוח בפסקי דין אלה ובחוזר, רכישה עצמית המבוצעת על-ידי החברה, במהלכה המניות הנרכשות הופכות לרדומות וכתוצאה מכך שיעור החזקותיהם של יתר בעלי המניות עולה, דומה במהותה הכלכלית למצב בו בעלי המניות מושכים דיבידנד מהחברה ובאמצעותו הם רוכשים את מניותיו של בעל המניות היוצא.

בפסק דין זה, קבעה כבוד השופטת וינשטיין, מבית המשפט המחוזי בחיפה, כי מיסוי בעלי המניות הנותרים בגין דיבידנד רעיוני אינו מוצדק ואף חוטא לאחד מעקרונות היסוד בדיני המס, הוא עקרון המימוש. בית המשפט קבע כי ספק אם רכישה עצמית גורמת להתעשרות בעלי המניות הנותרים, אשר אמנם שיעור החזקותיהם בחברה עלה, אך מנגד שוויה הכלכלי של החברה פחת בגובה הסכום בו בוצעה הרכישה העצמית. בנוסף, גם אם התעשרו בעלי המניות הנותרים, הרי שבהתאם לעקרון המימוש הם ימוסו כאשר ימכרו את מניותיהם ולא כעת.

בית המשפט אף קבע כי רכישה עצמית אינה פעולה המהווה עסקה מלאכותית בהגדרה, מתוקף היותה עסקה המותרת על-ידי חוק החברות ממנה נהנית גם החברה. עוד נקבע כי במקרה זה, כמו גם בעניין בר ניר וברנובסקי, הרכישה העצמית בוצעה עקב סכסוך עובדתי בין בעלי המניות באופן שלא אפשר את ניהולה התקין של החברה. לפיכך, רכישת מניותיו של בעל מניות שתגרום להפסקת הסכסוך יש בה תועלת מהותית לחברה. כמו כן, קבעה כבוד השופטת וינשטיין כי עצם הביצוע של רכישה עצמית, שהיא כלי משפטי לגיטימי שהתיר המחוקק, אינו מעיד על כך שמדובר בעסקה מלאכותית, גם אם חבות המס כתוצאה מכך, בהשוואה לרכישה המבוצעת על-ידי בעלי המניות, פחותה.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה ו/או הבהרה ולסייע לכם בנושא

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד טל עצמון, ראש מחלקת מיסים (במשותף), בדוא"ל tal.atsmon@goldfarb.com, או אל עו"ד ירון סבר, ראש מחלקת מיסים (במשותף), בדוא"ל aron.sever@goldfarb.com, או אל עו"ד ליאת גרבר, שותפה במחלקה, בדוא"ל liat.graber@goldfarb.com: או בטלפון 03-608-9161.